

Afdeling Bestuursadvisering
Onderwerp Voorjaarsbrief 2011

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon 7633/7630

Bijlage(n) 2

Ons kenmerk BD.11.2625014

Datum **27 MEI 2011** Uw brief van

Uw kenmerk

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij ontvangt u de voorjaarsbrief 2011. In deze brief lichten we de hoofdlijnen van het meerjarenbeeld 2012 – 2015, het weerstandvermogen en de financiële risico's toe. Ook gaan we in op de behaalde resultaten en actuele ontwikkelingen.

We schrijven deze voorjaarsbrief met tevredenheid over de bereikte resultaten maar met zorg over de nabije toekomst.

Zorg over het concept bestuursakkoord, de effecten van de economische crisis, een aantal (recente) risico's en de financiële positie die daarmee samenhangt. In onze vergadering van 24 mei 2011 hebben we over het concept-bestuursakkoord gesproken. Ons standpunt is dat we het concept bestuursakkoord afwijzen, tenzij het Rijk een adequaat aanbod doet op het punt werken naar vermogen. We informeren u hier afzonderlijk over en stellen u in de gelegenheid hierover wensen en bedenkingen te geven.

Perspectief

Het financiële perspectief voor de komende jaren wordt sterk beïnvloed door de economische crisis. Landelijk wijzen de cijfers op een klim uit het dal, maar de effecten zijn en worden voelbaar in bijvoorbeeld de woningmarkt, de geringe afzet van bedrijventerreinen en een toestroom van mensen in de bijstand.

Meerjarenbeeld

Het meerjarenbeeld is gebaseerd op het concept-Bestuursakkoord tussen Rijk en gemeenten. Hoewel het meerjarenbeeld positiever is dan we bij de

opstelling van de begroting 2011 veronderstelden, zo is er in de periode 2011-2014 een incidenteel voordeel van 61,1 miljoen euro en vanaf 2015 een structurele ruimte van 31 miljoen euro, maken wij hierbij een drietal kanttekeningen.

1. De aangekondigde kortingen door het Rijk werken niet door in het meerjarenbeeld maar worden, overeenkomstig ons collegeprogramma, rechtstreeks verrekend met de sector waarop gekort wordt.
2. In het concept bestuursakkoord rekt het rijk met een jaarlijkse salarisstijging van 2,5%. De raming van de algemene uitkering is hierop gebaseerd. De inzet van het Rijk voor onderhandelingen met de vakbonden is 0%. Wanneer de salarisstijging voor rijksambtenaren uitkomt onder de 2,5% leidt dit tot een lagere algemene uitkering.
3. Vorig jaar hebben we bij de begroting 2011 een extra taakstelling van 10 miljoen opgenomen in het meerjarenbeeld. Deze taakstelling is nog niet ingevuld.

Risico's en weerstandsvermogen

Zoals gezegd wordt de economische crisis merkbaar. Dit uit zich onder andere in een tragere verkoop van gronden. Dat betekent dat we verliezen moeten nemen bij een aantal projecten. In de rekening meldden wij die verliezen al voor Meerstad en Zernike. Wij verwachten een zelfde tendens voor Europapark en Westpoort.

Maar ook op andere terreinen doen zich op korte termijn risico's voor. Het gaat met name om het Parkeerbedrijf, de overige grondexploitaties, O2G2, de wet Buig en iederz. Daarbij lijkt een aantal bezuinigingsmaatregelen niet of slechts gedeeltelijk haalbaar (bij iederz en op de Wmo).

Stevige tegenvallers waarvoor we een bedrag van minimaal 40 miljoen euro denken nodig te hebben.

De toename van de risico's en de onttrekking uit de reserves voor de voorziening Meerstad betekent dat ons weerstandsvermogen moet worden aangevuld. Hiervoor is het noodzakelijk onze reserves aan te vullen met circa 40 miljoen euro¹. Het weerstandsvermogen is nodig om de eventuele effecten

¹ Met deze aanvulling realiseren we een ratio van 0,8. In het collegeprogramma hebben we opgenomen dat we op langere termijn streven naar een ratio van 1,0. Dit betekent dat een extra aanvulling van circa 30 miljoen nodig is.

van risico's op te kunnen vangen. Dit is een momentopname, nieuwe risico's kunnen zich voordoen en op de bestaande risico's kunnen we nog invloed uitoefenen door het treffen van beheersmaatregelen.

Het actuele meerjarenbeeld zou aanleiding kunnen geven de extra bezuinigingstaakstelling van 10 miljoen euro te schrappen. Daartegenover staan echter het toegenomen risicoprofiel en de noodzaak op korte termijn aanvullende middelen beschikbaar te stellen voor genoemde knelpunten. We laten de extra bezuinigingstaakstelling daarom vooralsnog staan. Bij de begroting 2012 komen we terug op de vraag of en op welke manier we de extra bezuinigingstaakstelling van 10 miljoen euro in gaan vullen.

Resultaten

Voor de resultaten van ons beleid verwijzen we naar de Leefbaarheid en Veiligheids enquête 2010 en de Stadsmonitor 2011 en de bijbehorende samenvattende brief. Beide monitoren geven aan dat het goed gaat met de stad. Onze investeringen hebben vruchten afgeworpen. Tegelijk zien we dat de aangekondigde rijksbezuinigingen grotendeels sociale voorzieningen betreffen. De afbouw van het participatiebudget, efficiencykortingen bij decentralisaties en het afschaffen van de middelen voor veiligheid. Op langere termijn verdwijnt het investeringsbudget ISV. Op de BDU gelden vindt nu reeds een korting plaats. Juist deze investeringsbudgetten maken dat wij in staat zijn mensen en wijken in beweging te krijgen.

Ambities

Met deze brief willen wij onze zorg om onze financiële positie en de haalbaarheid van de ambities uit ons collegeprogramma met uw raad delen. Het meerjarenbeeld pakt gunstiger uit dan we dachten, maar de effecten van de economische crisis en andere tegenvallers vormen een bedreiging voor onze stad.

Met ons collegeprogramma 'Groningen progressief met energie. Stad voor iedereen', willen wij een aantrekkelijke, betrokken, solidaire en duurzame stad realiseren. We hebben de overtuiging dat we dat kunnen bereiken door het pad van de vernieuwing te kiezen via samenwerking met onze partners in de stad en regio.

Onze ambities staan onder druk, maar nog fier overeind. We zijn ons terdege bewust van de spanning tussen onze ambities, de financiële mogelijkheden en de organisatorische spankracht. We nodigen u uit met ons mee te denken en daardoor bij te dragen aan de keuzes die wij moeten maken.

We vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. J.P. (Peter) Rehwinkel

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

b.c.

l.s.

Bijlagen

- 1) Financieel meerjarenbeeld 2012 – 2015
- 2) Stadsmonitor en L&V enquête

**Financieel Meerjarenbeeld
2012-2015**

Inhoudsopgave

1. Inleiding	2
2. Uitgangspunten in het meerjarenbeeld	5
3. Verschil met het meerjarenbeeld in de gemeentebegroting 2011	9
Bijlage: Toelichting op de categorieën	11

1. Inleiding

In het financieel meerjarenbeeld geven we aan wat de verwachte financiële ontwikkelingen zijn in de komende jaren. We presenteren een financieel meerjarenbeeld in het voorjaar en een geactualiseerde versie in de gemeentebegroting. In het voorjaar maken we een eerste schatting van de financiële ruimte. De financiële ruimte wordt beïnvloed door de ontwikkeling van het gemeentefonds, de loon- en prijsstijgingen, renteontwikkelingen, de opbrengst van de gemeentelijke belastingen en overige mee- en tegenvallers.

De actualisatie van het gemeentefonds wordt normaal gesproken gebaseerd op de laatst bekende circulaire van het rijk. De laatst bekende circulaire van het rijk is de decembercirculaire 2010. In februari 2011 hebben we besloten deze niet te verwerken gezien de vele onzekerheden die er in zitten. Inmiddels ligt er een concept bestuursakkoord dat wél de decembercirculaire als uitgangspunt heeft genomen. Op advies van het VNG hebben we dit nu verwerkt in het voorliggend meerjarenbeeld. Ook de recente accres cijfers (gepubliceerd op 11 mei jl) zijn verwerkt.

In voorliggend meerjarenbeeld lopen we enkele risico's, dit betreft de volgende:

- We hebben de aanvullende bezuinigingstaakstelling opgenomen van 3 miljoen euro in 2012, oplopend tot structureel 10 miljoen euro vanaf 2014.
- We hebben het concept bestuursakkoord doorgerekend en voor zover mogelijk verwerkt in voorliggend meerjarenbeeld. In het concept bestuursakkoord worden geen verdeelmaatstaven gegeven. De financiële effecten hiervan zijn schattingen..
- In het concept bestuursakkoord rekent het rijk met een jaarlijkse salarisstijging van 2,5%. Hierop zijn de gepresenteerde accessen voor het gemeentefonds gebaseerd. Bij de cao onderhandelingen steekt het rijk in op de nullijn. Wanneer de salarisstijging voor rijksambtenaren uitkomt onder de 2,5% leidt dit tot een lager accres.

Het geactualiseerde meerjarenbeeld ziet er als volgt uit:

	(bedragen x € 1.000)				
	2011	2012	2013	2014	2015
Saldo mjb bij begroting 2011	9.037	-6.176	-1.302	-1.548	96
Nieuw meerjarenbeeld	9.037	10.345	17.431	24.289	31.242
Verschil	0	16.521	18.733	25.838	31.147

Het meerjarenbeeld is verbeterd ten opzichte van de begroting 2011. In 2012 is het voordeel 16,5 miljoen euro. In 2015 verwachten we een structureel voordeel van ruim 31 miljoen euro. In onze collegeperiode 2011-2014 is er incidenteel 61,1 miljoen euro extra beschikbaar. De verschillen lichten we in hoofdstuk 3 toe.

Het actuele meerjarenbeeld zou aanleiding kunnen geven de extra bezuinigingstaakstelling van 10 miljoen euro te schrappen. Daartegenover staan echter het toegenomen risicoprofiel en de noodzaak op korte termijn aanvullende middelen beschikbaar te stellen voor actuele knelpunten. We laten de aanvullende bezuinigingstaakstelling van 10 miljoen euro daarom vooralsnog staan. Bij de begroting 2012 komen we terug op de vraag of en op welke manier we de aanvullende bezuinigingstaakstelling in gaan vullen.

2. Uitgangspunten in het meerjarenbeeld

Om te komen tot een eenduidig meerjarenbeeld is een aantal uitgangspunten vastgesteld. Deze uitgangspunten worden in dit hoofdstuk uiteen gezet.

Algemeen

Als extra budget nodig is werkt dit kostenverhogend. Daarom wordt dit weergegeven als een negatief bedrag. Extra inkomsten en besparingen worden als positieve bedragen weergegeven. De bedragen in de verschillende jaren geven de mutatie aan ten opzichte van het voorgaande jaar. Dit betekent dat een structurele mutatie alleen in het beginjaar wordt aangegeven en dat incidentele mutaties in het daaropvolgende jaar moeten worden teruggedraaid. Alle bedragen in de tabellen zijn in duizendtallen tenzij anders wordt vermeld.

Autonome ontwikkelingen

Het uitgangspunt is dat in het meerjarenbeeld wordt aangegeven hoe de financiële ruimte zich ontwikkelt in de komende jaren bij ongewijzigd beleid van de gemeente. Alleen autonome ontwikkelingen worden in het meerjarenbeeld opgenomen. Voor autonome ontwikkelingen worden twee criteria gehanteerd:

- de ontwikkeling is, voor de gemeente, niet beïnvloedbaar bij ongewijzigd beleid;
- de (negatieve) financiële gevolgen van de ontwikkeling kunnen niet door de dienst zelf worden opgevangen, bijvoorbeeld door het verhogen van de tarieven.

Niet in het Meerjarenbeeld worden opgenomen:

- Prijsstijgingen; er wordt per dienst een nominale vergoeding verstrekt
- Organisatiekosten; deze dienen te worden bekostigd uit efficiencyverbeteringen
- PM-posten; posten die niet kwantificeerbaar zijn, kunnen niet worden meegenomen.

Nieuw beleid voorgaande jaren

In het meerjarenbeeld is de inzet van de nieuw beleidsgelden uit voorgaande jaren voor de komende jaren verwerkt.

Raming incidentele inkomsten

De rente op reserves van voldoende omvang wordt incidenteel geraamd.

Nominale ontwikkelingen

De nominale ontwikkelingen zijn gebaseerd op een actuele schatting van de CAO, loonkosten, werkgeverslasten en inflatie. Het percentage is een gemiddelde van de loonmutatie (80%) en de prijsmutatie (20%). Hierop wordt nog een correctie van 0,13% toegepast om deze wijze van compensatie te kunnen bekostigen. Hieruit volgt de volgende nominale compensatie:

Compensatie	Percentage	Totaal
CAO-verhoging	1,00%	
Incidentele beloning	0,57%	
Sociale lasten	0,50%	
<i>Totale loonmutatie</i>		<i>2,07%</i>
<i>Prijsmutatie</i>		<i>2,25%</i>
<i>Correctie</i>		<i>-0,13%</i>
<i>Nominale compensatie</i>		<i>2,00%</i>

OZB

Conform bestaand beleid stijgt de OZB met de nominale ontwikkelingen gecorrigeerd met de nacalculaties over de twee voorgaande jaren. Het stijgingspercentage OZB 2012 is zonder nacalculatie 2,0%. Dit percentage gecorrigeerd met de nacalculatie over 2010 en 2011 komt op 2,20%.

De reguliere volumegroei bedraagt 1%.

De totale groei van de ozb-opbrengst komt hiermee op 3,20% ten opzichte van 2011 (zie ook onderstaande tabel).

	2012	
Reguliere tariefstijging 2012	2,00%	
Nacalculatie 2010 (0,77% i.p.v. 0,63%)	0,14%	
Nacalculatie 2011 (2,40% i.p.v. 2,36%)	0,04%	
Totaal tariefstijging 2012		2,20%
Reguliere volumegroei		1,00%
Totaal opbrengststijging 2012		3,20%

Algemene uitkering

In het meerjarenbeeld 2011-2014 gingen we er vanuit dat het gemeentefonds met ongeveer 10% zou dalen. De totale omvang van het gemeentefonds bedraagt ongeveer 16 miljard euro. Een korting van 10% betekent dus een verlaging van het gemeentefonds met 1,6 miljard euro. Dit was een reële veronderstelling aangezien één van de aangeleverde bezuinigingsopties aan het kabinet een generieke korting op het gemeentefonds was van 1,5 miljard euro (advies van de commissie Kalden). Het advies van de VNG was dan ook om ernstig rekening te houden met een generieke korting op het gemeentefonds en geen herinvoering van de normeringssystematiek ('trap op, trap af' systematiek). In het meerjarenbeeld 2011-2014 zijn we daardoor uitgegaan van een korting van 1,5 miljard euro (voor Groningen betekent dit een korting van ongeveer 20 miljoen euro).

Uit het concept bestuursakkoord blijkt dat de normeringssystematiek (trap op, trap af) wel weer wordt ingevoerd en dat er geen generieke korting plaatsvindt op het gemeentefonds. Als gevolg van de herinvoering van de normeringssystematiek daalt de omvang van het gemeentefonds wel met de bezuinigingstaakstelling van het rijk tot 18 miljard euro in 2015 (we gaan mee de trap af). Het gemeentefonds daalt hierdoor met 1,6 miljard euro in 2015.

Tegenover deze 'min' staat ook een 'plus'. Dit is het gevolg van de extra uitgaven die het rijk de komende jaren doet. Het rijk gaat tot 24 miljard euro meer uitgeven in 2015. De hogere uitgaven komen onder andere tot stand doordat het rijk rekent met een jaarlijkse gemiddelde contractloonstijging van 2,5% (bron: CEP 2011). Deze financiële ruimte ontstaat door de verwachte groei van de economie, wat weer leidt tot extra inkomsten bij het rijk. Door herinvoering van de normeringssystematiek profiteren gemeenten van deze extra rijksuitgaven (we gaan mee de trap op). Het gemeentefonds stijgt hierdoor naar verwachting met 2,2 miljard euro. Per saldo groeit het gemeentefonds met 599 miljoen euro in 2015.

Actualisatie accessen mei 2011

Op 11 mei 2011 heeft het rijk nieuwe accres cijfers gepubliceerd. Het accres stijgt tot 716 miljoen euro in 2015 in plaats van 599 miljoen euro. Voor Groningen betekent dit een hogere uitkering uit het gemeentefonds oplopend tot ongeveer 10,6 miljoen euro in 2015. De volledige reeks is in onderstaande tabel weergegeven. Deze reeks hebben we opgenomen in het meerjarenbeeld 2012-2015 zoals dat voorligt bij de Voorjaarsbrief 2011.

Accressen gemeentefonds (gepubliceerd 11 mei 2011)

	2012	2013	2014	2015
Accres (miljoenen euro's)	132	264	579	716
Aandeel Groningen	2,0	3,9	8,6	10,6

Tot de meerjarenbegroting 2010 hanteerden we de systematiek waarbij er een directe koppeling was tussen onze nominale compensatie en de accessen voor de algemene uitkering. Wanneer de door ons berekende nominale compensatie (gebaseerd op onze loon- en prijs ontwikkelingen) hoger was dan het

door het Rijk gehanteerde accres voor de algemene uitkering, verhoogden we het accres voor de algemene uitkering. Dit was verantwoord omdat het Rijk in het verleden de accessen voor de algemene uitkering behoedzaam inschatte. Omdat het Rijk nu een realistischere inschatting van de accessen maakt, vinden we dit niet meer verantwoord. We houden in dit meerjarenbeeld daarom alleen rekening met de door het Rijk gehanteerde accessen.

We hebben de volgende aanpassingen verwerkt in de raming van de algemene uitkering:

Aandeel Groningen in accres		2.000	3.900	8.600	10.600
Vervallen korting		4.000	8.000	12.000	16.000
Niet invoeren behoedzaamheidsreserve		1.350	1.350	1.350	1.350
Inschatting hogere uitk basis		1.500	1.500	1.500	1.500
Aanpassing meerjarenbeeld		8.850	14.750	23.450	29.450

Aandeel Groningen in accres

Op 11 mei 2011 heeft het rijk nieuwe accres cijfers gepubliceerd. Deze cijfers worden opgenomen in de mei circulaire die eind mei verschijnt. Voor Groningen betekent dit een plus van 2 miljoen euro in 2012 oplopend tot 10,6 miljoen euro in 2015.

Vervallen korting

In het concept bestuursakkoord is de verwachte generieke korting ad 1,5 miljard euro op het gemeentefonds niet opgenomen. Hierdoor kan de opgenomen korting in het meerjarenbeeld vrijvallen. Dit levert een voordeel op oplopend tot 16 miljoen euro in 2015. Het effect van de bezuinigingen van het Rijk is nu verwerkt in het accres. Omdat de extra uitgaven van het Rijk hoger zijn dan de bezuinigingen, hebben we bij het accres een voordeel van 2 miljoen euro (zie ook toelichting hierboven).

Niet invoeren behoedzaamheidsreserve

Bij het laatste meerjarenbeeld hebben we er rekening mee gehouden dat het rijk de behoedzaamheidsreserve (BRES) weer zou gaan invoeren vanaf 2012. De BRES wordt vooraf ingehouden op de uitkering vanuit het gemeentefonds. Gemiddeld genomen komt ongeveer de helft van deze BRES tot uitkering. Een herinvoering van de BRES zou dus tot een nadeel leiden. Met dit nadeel hebben we rekening gehouden in het meerjarenbeeld. Uit het concept bestuursakkoord blijkt dat het rijk de BRES niet opnieuw invoert. Het verwachte nadeel van 1,35 miljoen euro ontstaat dus niet.

Inschatting hogere uitkeringsbasis

De groei van de stad valt hoger uit dan waar we in het vorige meerjarenbeeld rekening mee hebben gehouden. Vooral het aantal inwoners, het klantenpotentieel en de omgevingsadressendichtheid valt hoger uit dan verwacht. Dit levert naar verwachting een structureel voordeel op van ongeveer 1,5 miljoen euro.

3. Verschil met het meerjarenbeeld in de gemeentebegroting 2011

De laatste meerjarenraming is opgesteld ten tijde van de begroting 2011-2014. De nu voorliggende meerjarenraming is gebaseerd op de nieuwste inzichten en wijkt dus af van vorige meerjarenraming. In dit hoofdstuk worden de belangrijkste verschillen toegelicht.

Het financiële meerjarenbeeld is verbeterd ten opzichte van het meerjarenbeeld zoals dat is opgenomen in de begroting 2011. De verschillen bedragen op totaalniveau per jaar:

	2012	2013	2014	2015
Saldo mjb bij begroting 2011	-6.176	-1.302	-1.548	96
Nieuw meerjarenbeeld	10.345	17.431	24.289	31.242
Verschil	16.521	18.733	25.838	31.147

De afwijkingen per jaar bestaan uit de volgende onderdelen, welke achtereenvolgens zullen worden toegelicht:

	2012	2013	2014	2015
Effect voorgaand jaar	0	16.521	18.733	25.838
1 Nominale compensatie belastingen	158	96	98	100
2 Rente effecten	2.431	-2.288	-111	-439
3 Vrijval kapitaallasten ROEZ	400	-400	0	0
4 Vrijval kapitaallasten nieuwbouw SOZawe	2.630	-1.080	-1.080	
5 Vervallen opgenomen tekort wet BUIG	2.900	0	0	0
6 Aanpassing rente toerekening aan investeringen	551	0	0	0
7 Correctie verwerking bezuinigingsmaatregel pakket 2007-2010	-1.000			
8 Actualisatie algemene uitkering	8.850	5.900	8.700	6.000
9 Overige ontwikkelingen	-398	-17	-502	-352
Totaal verschil	16.521	18.733	25.838	31.147

1. Nominale compensatie belastingen (voordeel 158 duizend euro)

Als gevolg van een hogere nominale compensatie over 2010 (van 0,6% naar 0,8%) valt de opbrengst voor het jaar 2012 158 duizend euro hoger uit.

2. Rente effecten (voordeel 2,431 miljoen euro)

Het voordeel op de rente effecten in 2012 van 2,4 miljoen euro wordt grotendeels verklaard door de incidenteel geraamde vrijval (voordeel van 2,5 miljoen euro) van de rente op reserves en voorzieningen van voldoende omvang.

3. Vrijval kapitaallasten ROEZ (voordeel 400 duizend euro)

Bij de dienst ROEZ is jaarlijks sprake van vrijval op kapitaallasten. Deze vrijval ontstaat onder andere door het later gereedkomen van investeringen dan gepland. In 1997 is afgesproken dat een deel (922 duizend euro) van deze vrijval ingezet wordt voor G-Kracht en het Structuurplan. Het overige valt jaarlijks incidenteel vrij ten gunste van de algemene middelen. Voor 2012 wordt een incidentele vrijval van 400 duizend euro verwacht.

4. Vrijval kapitaallasten nieuwbouw SOZawe (voordeel 2,63 miljoen euro)

Voor de nieuwbouw van SOZawe hebben we een bedrag beschikbaar van 4,8 miljoen euro ter dekking van de kapitaallasten. Bij het voorstel over het definitief ontwerp van de nieuwbouw hebben we u geïnformeerd dat we een bedrag benodigd hebben van 4,33 miljoen euro. Structureel kan dus een bedrag van 470 duizend euro vrijvallen. Daarnaast blijkt dat de oplevering naar verwachting halverwege 2013 zal plaatsvinden. We hebben de dekking al vanaf 1 januari 2012 volledig geregeld. Door de latere oplevering kan anderhalf jaar aan kapitaallasten vrijvallen. Dit levert in 2012 een voordeel op van 2,16 miljoen euro. In totaal levert dit een voordeel op van 2,63 miljoen euro in 2012. (voordeel 2,6 miljoen euro)

5. Vervallen opgenomen tekort wet BUIG (voordeel 2,9 miljoen euro)

In het meerjarenbeeld zat vanaf 2012 een tekort opgenomen op de uitvoering van de wet BUIG van 2,9 miljoen euro. We stellen voor dit tekort niet meer via het meerjarenbeeld af te dekken. Door de forse bandbreedte van dit tekort (ongeveer tussen de 0 en 11,5 miljoen euro) willen we dit tekort af dekken via de reserve wet BUIG. Op deze manier voorkomen we dat er grote schommelingen in het meerjarenbeeld plaats vinden als gevolg van de uitvoering van de wet BUIG. Eventuele tekorten op de uitvoering gaan we verrekenen met de reserve. De benodigde hoogte van deze reserve bedraagt 20 miljoen euro. Dit is als volgt berekent; in 2012 verwachten we een structureel tekort van 4,3 miljoen euro. Dit loopt op tot 5,6 miljoen euro in 2015. Het totale geraamde tekort in de periode 2012-2015 bedraagt hierdoor bijna 20 miljoen euro. De benodigde hoogte van de reserve gaan we jaarlijks bepalen naar aanleiding van de meest actuele inzichten.

De huidige stand van de reserve bedraagt 3,6 miljoen euro. Deze is nodig om het tekort in 2011 op te lossen. Dit betekent dat een aanvullende storting noodzakelijk is van 20 miljoen euro.

In voorliggend meerjarenbeeld levert het vervallen van de opgenomen afdekking van het tekort een voordeel op van 2,9 miljoen euro structureel vanaf 2012. Tot en met 2015 dus 11,6 miljoen euro

6. Aanpassing rente toerekening aan investeringen (voordeel 551 duizend euro)

In september 2010¹ hebben we de rentesystematiek aangepast. In plaats van rekening te houden met de verwachte rente op de kapitaalmarkt, houden we nu direct rekening met het ROP. Dit sluit aan bij de werkelijke kosten die aan de investering worden doorberekend. Het verschil tussen de rente lasten o.b.v. de marktrente en de rente lasten o.b.v. ROP wordt voor het eerst bij het meerjarenbeeld 2012-2015 verrekend met de diensten. Daarna wordt ieder jaar opnieuw bij de begroting bekeken hoe het ROP zich ontwikkelt en worden de betreffende diensten hiervoor gecompenseerd dan wel gekort via het meerjarenbeeld. Als gevolg van de aanpassing van deze systematiek ontstaat een voordeel van 551 duizend euro in 2012.

7. Correctie verwerking bezuinigingsmaatregel pakket 2007-2010 (nadeel 1 miljoen euro)

Bij de meerjarenbegroting 2008-2011 is de invulling van de bezuinigingsmaatregel 'verlagen budget incidenteel beleid' uit het bezuinigingspakket 2007-2010 niet correct verwerkt in de meerjarenbegroting. Dit wordt in voorliggend meerjarenbeeld gecorrigeerd en levert een structureel nadeel op van 1 miljoen euro.

8. Actualisatie algemene uitkering (voordeel 8,85 miljoen euro)

We hebben een doorrekening gemaakt van de uitkering vanuit het gemeentefonds op basis van informatie vanuit het rijk over de ontwikkelingen van de accessen en het concept bestuursakkoord. De accessen in de periode 2012-2015 vallen positief uit. Ze lopen op van 132 miljoen euro in 2012 tot 716 miljoen euro in 2015. Voor Groningen betekent dit een structurele verhoging van 10,6 miljoen euro vanaf 2015. Het voordeel in 2012 bedraagt 2 miljoen euro.

De in het meerjarenbeeld opgenomen verwachte korting op het gemeentefonds (landelijk 1,5 miljard) kan vrijvallen. Ook de in het meerjarenbeeld opgenomen verwachte korting in verband met de herinvoering van de behoedzaamheidsreserve kan vrijvallen. Daarnaast groeit de stad harder dan we in het vorige meerjarenbeeld hadden voorzien. Deze aanpassingen leiden tot een hogere uitkering van 8,85 miljoen euro in 2012.

9. Overige ontwikkelingen (nadeel 398 duizend euro)

De overige ontwikkelingen bestaan uit onontkoombare tegenvallers en meevallers van de verschillende diensten.

¹ zie voorstel BD 11.2522420

Bijlage

Toelichting op de categorieën

Het meerjarenbeeld is opgebouwd uit verschillende onderdelen. In dit hoofdstuk wordt per onderdeel een toelichting gegeven op de nieuwe ontwikkelingen.

Het onderstaande overzicht laat de ontwikkeling van de verschillende categorieën in het meerjarenbeeld 2012 -2015 zien. De bedragen in 2012 zijn de mutaties ten opzichte van de gemeentebegroting 2011. In de volgende jaren zijn de bedragen steeds mutaties ten opzichte van het jaar ervoor. De categorieën worden hieronder afzonderlijk weergegeven en toegelicht.

		2012	2013	2014	2015
	Saldo Meerjarenbeeld voorgaand jaar	9.037	10.345	17.431	24.289
1.	Autonome ontwikkelingen	-3.621	-3.646	-3.552	-3.050
2.	Rente-effecten	636	-2.579	-27	-991
3.	Diensten	18	-2.735	-1.776	-154
4.	Uitkeringen Gemeentefonds	1.733	2.800	5.266	6.000
5.	Dekking BCF/Schone lei	-400	-400	-400	-400
6.	Bezuinigingen	13.070	12.935	9.260	-3.250
7.	Terugramen incidentele dekking	-14.587	0	0	-267
8.	Budgetten nieuw beleid	4.459	710	-1.913	9.065
	Saldo Meerjarenbeeld	10.345	17.431	24.289	31.242

Ad 1 Autonome ontwikkelingen

Autonome ontwikkelingen	2012	2013	2014	2015
Terugloop kapitaallasten:	192	199	260	728
Nominale compensatie	-5.500	-5.500	-5.500	-5.500
Belastingen	1.727	1.656	1.690	1.724
Autonome ontwikkelingen	-3.621	-3.646	-3.552	-3.050

Terugloop kapitaallasten (voordeel 192 duizend euro)

Met 'terugloop kapitaallasten' wordt bedoeld de structurele vermindering van kapitaallasten als gevolg van jaarlijks afnemende rentebetalingen (bij lineaire afschrijvingen), na afloop van de afschrijvingsperiode beschikbaar komende afschrijvingsbedragen en de beschikbaar komende annuïteit na de afschrijvingsperiode. De budgettaire verantwoordelijkheid voor routine-investeringen ligt volledig bij de diensten. Dit betekent dat de terugloop van de kapitaallasten van de routine-investeringen bij de diensten blijft en dat er geen bedragen meer worden verstrekt voor nieuwe routine-investeringen. De in het meerjarenbeeld opgenomen terugloop, van 192 duizend euro voor 2012, betreft dus alleen terugloop van kapitaallasten voor investeringen in het kader van nieuw beleid. Vanaf 2014 wordt rekening gehouden met de terugloop van kapitaallasten als gevolg van de nieuwbouw van SOZawe. De forse toename van de vrijval in 2015 wordt verklaard door het aflopen van een annuïtaire afschrijving.

Nominale compensatie (nadeel 5,5 miljoen euro)

De diensten worden door het concern jaarlijks gecompenseerd voor ontwikkelingen als gevolg van de wijzigingen in de lonen en prijzen. De compensatie geschiedt op basis van een systeem van nominale bijstelling. De loonkostenmutatie bestaat uit de effecten van de CAO voor gemeenteambtenaren, sociale lastenmutatie en incidenteel loon, beperkt tot 0,57%. De prijsmutatie is gebaseerd op de prijsmutatie materiële overheidconsumptie. Bij de compensatie wordt rekening gehouden met de loon- en prijsgevoeligheid van de dienstbegrotingen.

De nominale compensatie bestaat uit drie onderdelen. Ten eerste de uitkomst van de definitieve compensatie over het jaar 2010. Ten tweede de actualisatie van de nominale compensatie over 2011. En ten slotte de berekening van de nominale compensatie voor de jaren 2012 en verder.

Belastingen (voordeel 1,727 miljoen euro)

Bij de stijging van de belasting tarieven is uitgegaan van 2,0% conform het percentage van de nominale compensatie voor 2012 en verder. Rekening houdend met de nacalculatie over 2010 en 2011 komt het stijgingspercentage voor 2012 uit op 2,2%.

Op basis van rekeningresultaten uit de afgelopen jaren blijkt dat we jaarlijks rekening kunnen houden met een stijging van de ozb-opbrengsten van 550 duizend euro in verband met groei van de stad.

Per saldo levert dit een hogere belasting opbrengst op van 1,7 miljoen euro in 2012.

Ad 2. Rente-effecten

Wij gaan er vanuit dat de korte rente de komende periode laag blijft. De lange rente stijgt met 0,35% ten opzichte van 2011. Het ROP blijft met 3,75% gelijk aan 2011. De consequenties van deze ontwikkelingen voor het meerjarenbeeld zijn als volgt:

Meerjarenbeeld Concern Treasury	2012	2013	2014	2015
Totaal lang vermogen Concern Treasury	-7	-126	-27	-1080
Totaal kort vermogen Concern Treasury	0	0	0	0
ROP	0	0	0	0
Rente exploitatie diensten (rekening-courant)	0	0	0	0
Rente afdracht R&V (voldoende omvang)				
- terugramen stelpost 2011	-2.570	0	0	0
- incidentele stelpost 2012	2.533	-2.533		
Mismatchfinanciering	58	0	0	0
Compensatie renteverskil Essent (BSD)	71	80	0	89
Aanpassing rente toerekening aan investeringen	551			
Totaal	636	-2.579	-27	-991

Dit beeld komt tot stand op basis van de volgende rentepercentages:

Gehanteerde rentepercentages	2011	2012
Rente langlopende leningen	4,10%	4,45%
Rente reserves en voorzieningen	2,25%	2,25%
ROP	3,75%	3,75%
Exploitatie credit	1,35%	1,35%
Exploitatie debet	3,60%	3,60%
Rekening courant faciliteit derden	1,25%	1,40%
Rekening courant faciliteit diensten	0,00%	0,00%

De percentages van 2012 worden ook toegepast op de volgende jaren.

De rente effecten zijn nog niet volledig verwerkt. In juni zijn de uitkomsten van de liquiditeitsprognoses van de diensten bekend. Deze volume-effecten nemen we mee bij het opstellen van de begroting 2012.

In dit Meerjarenbeeld zijn wij ervan uitgegaan dat de voorziening voor Meerstad vanaf 2012 niet langer aanwezig is. De reserves Grondzaken en Meerstad zijn aangevuld tot het oorspronkelijke niveau ten laste van de voorziening. Dit uitgangspunt leidt tot een ROP van 3,75% in 2012 dat bij een gelijkblijvend investeringsniveau zal stijgen naar ongeveer 3,85% vanaf 2013.

Mocht de voorziening Meerstad in 2011 in zijn geheel aangesproken worden dan leidt dit tot een ROP van 3,80% in 2012 oplopend tot 3,90% vanaf 2013.

Er wordt geen rekening gehouden met eventuele temporisering van investeringen.

Lang vermogen (nadeel 7 duizend euro)

De effecten op het lang vermogen zijn in 2012 vrijwel gelijk aan 2011. De reserve RSP (stand 31-12-2010 bedraagt 115,8 miljoen euro) wordt conform bestaande afspraken buiten de berekening van het ROP gehouden. Doordat het geld wel beschikbaar is voor de eigen financiering levert dit een voordeel op bij lang vermogen, bestaande uit het verschil tussen de vergoeding over de reserve en de vergoeding die over extern lang vermogen zou moeten worden betaald. Dit voordeel bedraagt ongeveer 2,5 miljoen euro. Het negatieve effect in 2015 wordt veroorzaakt doordat medio 2015 ongeveer 80 miljoen uit de reserve RSP wordt onttrokken om een groot deel van onze gemeentelijke bijdrage RSP te voldoen. Onze totale bijdrage RSP bedraagt 80 miljoen euro plus nominale compensatie op basis van IBOI. Medio 2015 betalen wij onze bijdrage van 70,4 miljoen euro voor het mobiliteitsfonds en bereikbaarheidsprojecten. Wij verwachten dat het geïndexeerde bedrag ongeveer

80 miljoen euro zal bedragen. Medio 2017 betalen wij de bijdrage van 9,6 miljoen euro voor REP. Het geïndexeerde bedrag zal ongeveer 11 miljoen euro zijn.

Kort vermogen (geen effect)

Het saldo bij kort vermogen betreft het verschil tussen wat Concern Treasury aan rentevergoedingen ontvangt van en betaalt aan externen (waaronder banken). Op dit onderdeel worden geen afwijkingen verwacht ten opzichte van 2011.

Rente exploitatie diensten (geen effect)

In het kader van de vereenvoudiging van de treasury systematiek is de rente voor diensten afgeschaft. Er is op dit onderdeel dan ook geen effect.

Stelpost rente reserves en voorzieningen (nadeel 37 duizend euro)

Bij de reserves die van voldoende omvang zijn, wordt de rentevergoeding niet toegevoegd aan de reserve maar vloeit terug naar de algemene middelen. In het meerjarenbeeld houden we alleen in de eerste jaarschijf rekening met deze opbrengst, omdat deze post wegvalt zodra de reserves worden ingezet. Eerst wordt dan ook de stelpost vanuit 2011 teruggedraaid (2.570 duizend euro). Vervolgens wordt de stelpost van 2011 opgevoerd (2.533 duizend euro).

Mismatchfinanciering (voordeel 58 duizend euro)

In principe wordt aan de korte financieringsbehoefte voldaan door kort geld aan te trekken (zoals banktegoed). Als er een langere financieringsbehoefte is, wordt deze met lang geld gedekt (bijvoorbeeld een langlopende lening). Een gedeelte van de kortlopende financieringsmiddelen is echter altijd aanwezig, de zogenoemde ijzeren voorraad. Omdat deze ijzeren voorraad aan korte middelen altijd beschikbaar is, kan deze ingezet worden voor de lange financieringsbehoefte. Kort geld wordt dan voor lange financiering gebruikt. Dit noemen wij mismatchfinanciering.

Omdat de rente op kort geld afwijkt van de rente op lang geld levert de mismatchfinanciering een resultaat op. Dit resultaat is afhankelijk van het verschil tussen het rentepercentage lang en kort geld (spread genoemd) en van de omvang van de ijzeren voorraad.

Het verschil tussen de lange rente (4,45%) en de korte rente (1,40%) bedraagt 3,05%. Wij gaan er bij de begroting 2012 van uit dat de omvang van de ijzeren voorraad 16,79 miljoen euro bedraagt (evenals bij de begroting 2011).

Het voordeel dat ontstaat doordat voor een bedrag van 16,79 miljoen euro kort geld kan worden gebruikt in plaats van lang geld komt op 512 duizend euro (3,05% van 16,79 miljoen euro). Dit betekent een verhoging van 58 duizend euro ten opzichte van 2011.

Compensatie renteverskil Essent (BSD) (voordeel 71 duizend euro)

De lening aan Enexis en de general escrowregeling die is ontstaan uit de verkoop van Essent, staan bij de Bestuursdienst op de balans. Vanuit Concern Treasury worden hier rentekosten aan toegerekend. De Bestuursdienst wordt vanuit het meerjarenbeeld voor deze rentekosten gecompenseerd. Doordat Enexis jaarlijks een deel van de lening aflost daalt de benodigde vergoeding ieder jaar. In 2012 is 71 duizend euro minder benodigd dan in 2011.

Aanpassing rente toerekening aan investeringen (voordeel 551 duizend euro)

In september 2010² hebben we de rentesystematiek aangepast. In plaats van rekening te houden met de verwachte rente op de kapitaalmarkt, houden we nu direct rekening met het ROP. Dit sluit aan bij de werkelijke kosten die aan de investering worden doorberekend. Het verschil tussen de rente lasten o.b.v. de marktrente en de rente lasten o.b.v. ROP wordt voor het eerst bij het meerjarenbeeld 2012-2015 verrekend met de diensten. Daarna wordt ieder jaar opnieuw bij de begroting bekeken hoe het ROP zich ontwikkelt en worden de betreffende diensten hiervoor gecompenseerd dan wel gekort via het meerjarenbeeld. Als gevolg van de aanpassing van deze systematiek ontstaat een voordeel van 551 duizend euro in 2012.

² zie voorstel BD 11.2522420

Ad 3. Diensten

Onderstaande tabel geeft een overzicht van alle ontwikkelingen bij de verschillende diensten. Alle ontwikkelingen worden vervolgens toegelicht. Alle nieuwe ontwikkelingen ten opzichte van het meerjarenbeeld 2011-2014 zijn in rood aangegeven.

Diensten	2012	2013	2014	2015
DIA				
Verkiezingen				169
Verkiezingen (terugbetaling storting in res vanuit jaarrek 2010)	250	-125		-125
Fiscalisering vergoeding stembureauleden			-53	35
HVD				
Bijdrage H&OG ivm groei inwonertal	-50	-50	-50	-50
versterkt pensioen/ FLO/ levensloop	636	342	73	511
MD				
Afbouwregeling overwerk	38	38	38	
OCSW				
Ontwikkeling vanuit AU	19			
Statuswijziging Zernikecollege (OHV)		-300		
Wettelijke regelgeving logboek brandweer	-39			
RO/EZ				
Vrijval kapitaallasten ROEZ	0	-400		
Actualiseren bestemmingsplan Binnenstad	-65	65	-40	-5
Lijkbezorging	-60			
SOZAWE				
Aantal bijstandsciënten	-92	-2		
actualisatie armoedebestrijding	31	66		
actualisatie formatie	-117			
Taakmutaties:	65			
Ontwikkeling WWB/ IOAW/ IOAZ/ BBZ en WWIK	3.400			
Incidenteel voordeel WWB	-3.800			
Wet Kinderopvang	-300	300		
Vrijval kapitaallasten nieuwbouw SOZAWE	2.630	-1.080	-1.080	
BD				
Afwikkeling reserve EGG/ GKB	-878	-15	-15	-15
Dividend Enexis 2011	690			
Storting dividend Enexis in reserve RSP	-690			
Dividend Attero	89			
Storting dividend Attero in reserve RSP	-89			
Rente lening Enexis	-50	-132	-61	-182
Storting rente lening Enexis in reserve RSP		-818	61	182
Correctie verwerking bezuinigingsmaatregel pakket 2007-2010	-1.000			
CONCERN				
Areaaluitbreiding RO/EZ en MD	-480	-499	-519	-540
Areaaluitbreiding OCSW / HVD	-119	-124	-129	-134
Totaal diensten	18	-2.735	-1.776	-154

DIAVerkiezingen (voordeel 250 duizend euro)

In 2011 is de jaarlijkse dotatie aan de reserve Verkiezingen structureel verhoogd naar 470 duizend euro. Dit omdat met ingang van 2010 het aantal stembureauleden is uitgebreid van vier naar vijf en omdat de centrale inzameling van de verkiezingsbescheiden op de verkiezingsavond extra kosten met zich mee brengt.

Daarnaast is vanaf 2011 rekening gehouden met een jaarlijkse extra dotatie aan de reserve Verkiezingen van 169 duizend euro om het negatieve saldo in de reserve op te heffen. Vanaf 2015 is de reserve weer van voldoende omvang om de extra storting van 169 duizend euro te kunnen laten vervallen.

Echter, bij de controle van de jaarrekening 2010 is duidelijk geworden dat een negatieve reserve op basis van wet- en regelgeving als onrechtmatig wordt gekwalificeerd. In het boekjaar 2010 hebben we daarom een bedrag van 500 duizend euro extra gestort in de reserve om deze onrechtmatigheid op te heffen. De DIA betaalt deze extra storting in 3 jaar terug, 250 duizend euro in 2012, 125 duizend euro in 2013 en 125 duizend euro in 2014.

Fiscalisering vergoeding stembureauleden

Naar aanleiding van een onderzoek naar de fiscale aspecten van personele vergoedingen en verstrekkingen zijn onder meer de vergoedingen aan externe stembureauleden onderzocht. In het bijzonder is hier gekeken of de gemeente als inhoudingsplichtige is aan te merken. Ten aanzien van de huidige systematiek loopt de gemeente nu een risico.

Vanaf 2012 zal deze huidige systematiek worden aangepast. Hierbij treedt de gemeente in het vervolg op als inhoudingsplichtige. De kosten die hiermee gemoeid zijn bedragen ongeveer 17,5 duizend euro per verkiezing. In 2014 staan er drie verkiezingen gepland. Dit levert een nadeel op van 52,5 duizend euro in 2014.

HVDBijdrage H&OG ivm groei inwonertal (nadeel 50 duizend euro)

De bijdrage van de Gemeente Groningen aan de H&OG is gebaseerd op het aantal inwoners. De stijging van het aantal inwoners is naar boven bijgesteld. Bij het vorige meerjarenbeeld hebben we hiervoor extra middelen gereserveerd voor de jaren 2011 tot en met 2014. In voorliggend meerjarenbeeld wordt de extra bijdrage voor de jaarschijf 2015 toegevoegd.

FLO/ Levensloop (voordeel 636 duizend euro)

Per 1 januari 2006 is de FLO regelingen afgeschaft (voor nieuwe medewerkers) en is een (overgangs)regeling voor het zittende personeel gemaakt. In deze regeling wordt levensloop opgebouwd die in de periode van het 59ste tot het 62ste levensjaar uitkering voor levensonderhoud moet geven. De kosten worden jaarlijks herberekend op basis van onder andere het aantal verwachte medewerkers dat recht heeft op de regeling en de af te dragen premies. Uit deze herberekening blijkt dat de kosten voor het jaar 2012 636 duizend euro lager uitvallen ten opzichte van 2011. De jaarlijkse kosten dalen doordat steeds minder mensen aanspraak kunnen maken op de oude FLO regeling.

MDAfbouwregeling overwerk (voordeel 38 duizend euro)

In verband met het grotere beroep op medewerkers om werkzaamheden te verrichten buiten de dagdiensturen is een andere werkwijze ten aanzien van overuren overeengekomen. Aan deze nieuwe regeling zijn overgangskosten verbonden. Deze kosten bedragen in totaal 750 duizend euro. Hiervan komt 50% ten laste van de afvalstoffenheffing. De andere 50% komt ten laste van beheer openbare ruimte en bedrijfsafval.

Hiervoor is in het meerjarenbeeld een bedrag van 150 duizend euro verwerkt ingaande 2010 en aflopend met 38 duizend euro per jaar.

Zoals in turap 2010-I reeds vermeld is het moment van uitvoering iets vertraagd. Daarbij is een herberekening gemaakt en valt het totaal bedrag iets lager uit. Het vrijgevalen geld uit 2010 is verwerkt in de jaarrekening 2010. 75 duizend euro is ten gunste gebracht van de exploitatie.

OCSW

Ontwikkeling vanuit algemene uitkering (voordeel 19 duizend euro)

Dit betreft een technische correctie op middelen die eerder in het meerjarenbeeld zijn verantwoord. In het gemeentefonds zaten middelen (19 duizend euro) voor het opstellen van homo emancipatiebeleid. Deze middelen zijn verrekend met OCSW. Vanaf 2012 zijn hiervoor geen middelen meer opgenomen in het gemeentefonds en vervalt de bijdrage aan OCSW. Het effect op het meerjarenbeeld is hierdoor per saldo 0.

Statuswijziging Zernikecollege voor onderwijshuisvesting

Het Zernikecollege is voor een deel gehuisvest in Haren via een dislocatie. Wijzigingen in de wetgeving zorgen ervoor dat per 1 augustus 2013 de dislocatie moet zijn omgezet in een nevenvestiging. Op 1 januari 2010 zal het aantal leerlingen van het Zernikecollege in Haren volgens de concept-notitie huisvesting openbaar onderwijs van de gemeente Groningen 1479 bedragen. Het bedrag dat de gemeente Groningen voor dit aantal leerlingen via de algemene uitkering ontvangt, bedraagt ongeveer 770 duizend euro³. De declaratie van Haren bedraagt ongeveer 450 duizend euro. Het financiële voordeel voor Groningen bedraagt daarmee ongeveer 300 duizend euro. Dit voordeel valt weg bij omzetting van de dislocatie in een nevenvestiging. Het nadeel bedraagt dan 300 duizend euro (bij fixatie van het aantal leerlingen op 2010). Wettelijk is de omzetting verplicht in 2013. Het nadeel is dan ook vanaf 2013 verwerkt in het meerjarenbeeld.

Wettelijke regelgeving logboek brandweer (nadeel 39 duizend euro)

Door veranderde regelgeving moet op last van de brandweer voor elke locatie een logboek worden bijgehouden met een aantal gegevens. De brandweer komt dat boek periodiek toetsen. Het niet of onvolledig invullen kan leiden tot aanschrijvingen en vervolgens tot sluiting van de sportaccommodatie. De verwachting is dat per sportlocatie 10 uur moet worden besteed aan het logboek gedurende het jaar. Totaal 74 locaties, dat betekent dat 740 netto uren worden besteed aan de logboeken. Dat betekent dat ruim 0,6 fte. extra moet worden ingezet op deze taak. Dit betreft nieuwe regelgeving waarvoor geen ruimte is binnen de bestaande formatie. Om de taak te kunnen uitvoeren is 0,6 fte aan formatie nodig. De kosten hiervan bedragen vanaf 2012 39 duizend euro.

ROEZ

Vrijval kapitaallasten ROEZ (voordeel 400 duizend euro)

Bij de dienst ROEZ is jaarlijks sprake van een vrijval van kapitaallasten. In 1997 is afgesproken dat een deel (922 duizend euro) van deze vrijval ingezet wordt voor G-Kracht en het Structuurplan. Het overige valt jaarlijks incidenteel vrij ten gunste van de algemene middelen. De vrijval voor 2012 is wederom berekend op 400 duizend euro. In 2013 wordt de incidentele vrijval vanuit 2012 teruggedraaid. Dit levert een nadeel van 400 duizend euro op in 2013.

Actualiseren bestemmingsplan Binnenstad (nadeel 65 duizend euro)

In de begroting is structureel 320 duizend euro beschikbaar om de bestemmingsplannen periodiek te actualiseren. Door de omvang en complexiteit van het bestemmingsplan binnenstad kan dit knelpunt niet worden opgelost binnen de beschikbare middelen. Het plan kent een veel langere doorlooptijd in vergelijking met andere plannen. De extra kosten voor 2012 worden geschat op 65 duizend euro, voor 2014 op 40 duizend euro en voor 2015 op 45 duizend euro. Voor 2016 is een bedrag geraamd van 60 duizend euro die volgend jaar in het meerjarenbeeld naar voren zal komen.

³ Gebaseerd op de uitkeringsfactor uit de maartcirculaire 2009.

Lijkbezorging (nadeel 60 duizend euro)

In 2009 is een aantal uitvaartgerelateerde taken voor de uitvoering van de wet op de lijkbezorging overgedragen van de DIA naar RO/EZ. Het gaat om aangiften van overlijden en uitvaart op gemeentekosten. Over 2010 blijkt dat de overgehevelde budgetten ontoereikend zijn voor de kosten voor de uitvoering van deze wettelijke taak. Dit heeft een tweetal oorzaken:

1. Incidentele aanloopkosten in verband met de uitvoering van de nieuwe taken.
2. Het aantal uitvaarten op gemeentekosten is fors toegenomen in 2010. Het budget is gebaseerd op 25 uitvaarten per jaar. In werkelijkheid gaat het in 2010 om 42 uitvaarten. Voor de komende jaren verwachten we ook een vergelijkbaar aantal. Daarnaast zijn ook de werkelijke kosten per uitvaart hoger dan geraamd.

Om het tekort terug te dringen worden een aantal maatregelen genomen:

1. In de beheerverordening zal worden voorgesteld algemene graven uit te geven in plaats van huurgraven;
2. Er zal een aanbesteding plaatsvinden voor begraven op gemeentekosten;
3. Wij gaan proberen meer kosten te verhalen bij nabestaanden.

Per saldo verwachten we dat het tekort kan worden gehalveerd. Resteert een tekort van 60 duizend euro dat we opnemen in het meerjarenbeeld.

SOZaweBijzondere bijstand en armoedebestrijding (totaal nadeel 178 duizend euro)

Op basis van bestaand beleid wordt met Sozawe de bijzondere bijstand en de formatie nagecalculeerd op basis van volume. Dit gebeurt ook voor armoedebestrijding. Het huidige meerjarenbeeld gaat uit van een hogere groei van het aantal klanten dan het meerjarenbeeld ten tijde van de begroting 2011-2014. In 2012 wordt nu een stijging van 300 klanten verwacht. Bij het vorige meerjarenbeeld gingen we nog uit van een stijging van 100 klanten in 2012. Door deze stijging van het aantal klanten ontvangen we ook meer middelen vanuit het gemeentefonds. Deze extra middelen worden doorgegeven aan Sozawe.

Taakmutaties (voordeel 65 duizend euro)

Dit betreft een technische correctie op de taakmutaties armoedebestrijding, schuldhulpverlening en ketensamenwerking W&I uit de meicirculaire 2008. Armoedebestrijding en schuldhulpverlening betreffen incidentele gelden vanuit het gemeentefonds die hier teruggedraaid worden. Voor ketensamenwerking Werk & Inkomen wordt het gemeentefonds gekort. Deze korting wordt doorgegeven aan SOZawe. De raming van het gemeentefonds wordt met dezelfde bedragen verlaagd, per saldo hebben deze mutaties dus geen effect op het meerjarenbeeld.

Ontwikkeling WWB/ IOAW/ IOAZ/ Bbz en WWIK (nadeel 0,4 miljoen euro)

Bij de begroting 2011 zijn we uitgegaan van een structureel tekort op de wet BUIG van 3,4 miljoen euro in 2011 en een tekort van 2,9 miljoen euro vanaf 2012. Een voordeel van 500 duizend euro in 2012 ten opzichte van 2011. Op basis van de Miljoenennota 2010 en aanvullende informatie vanuit Rijk hebben we in 2011 ook nog een incidenteel voordeel van 3,8 miljoen euro opgenomen. Dit incidentele voordeel vanuit 2011 wordt in 2012 weer teruggedraaid.

Zoals eerder gesteld zit in de meerjarenbegroting een tekort opgenomen van 2,9 miljoen euro op de uitvoering van de wet BUIG. Door de forse bandbreedte van dit tekort (ongeveer tussen de 0 en 11,5 miljoen euro) stellen we voor dit tekort niet meer via het meerjarenbeeld af te dekken. In plaats hiervan gaan we middelen reserveren in een reserve. Eventuele tekorten op de uitvoering gaan we verrekenen met deze reserve. De hoogte van deze reserve wordt jaarlijks opnieuw bepaald naar aanleiding van de meest actuele inzichten. In voorliggend meerjarenbeeld levert het vervallen van de opgenomen korting een voordeel op van 2,9 miljoen euro structureel vanaf 2012.

Deze drie ontwikkelingen leveren per saldo een nadeel op van 400 duizend euro in 2012.

Wet kinderopvang (nadeel 300 duizend euro)

In de WKO is ondermeer geregeld dat gemeenten een geldelijke tegemoetkoming vaststelt en uitbetaalt aan personen uit de gemeentelijke doelgroepen; bijvoorbeeld mensen met een WWB-uitkering die ook deelnemen aan een re-integratietraject. Daarnaast is er een groep die op grond van sociaal-medische indicatie (SMI) in aanmerking kan komen voor een vergoeding. Wij ontvangen hiervoor via het gemeentefonds circa 1,1 miljoen euro. De werkelijke kosten komen ongeveer 0,3 miljoen hoger uit. We gaan er vanuit dat de regeling vanaf 2013 wordt uitgevoerd door de Belastingdienst.

Vrijval kapitaallasten nieuwbouw SOZawe (voordeel 2,63 miljoen euro)

Voor de nieuwbouw van SOZawe hebben we een bedrag beschikbaar van 4,8 miljoen euro ter dekking van de kapitaallasten. Bij het voorstel over het definitief ontwerp van de nieuwbouw hebben we u geïnformeerd dat we een bedrag benodigd hebben van 4,33 miljoen euro. Structureel kan dus een bedrag van 470 duizend euro vrijvallen.

De oplevering vindt naar verwachting halverwege 2013 plaats. We hebben de dekking al vanaf 1 januari 2012 volledig geregeld. Dit betekent dat anderhalf jaar de nog niet benodigde dekking voor een deel van de kapitaallasten kan vrijvallen. Dit levert in 2012 een voordeel op van 2,16 miljoen euro. In totaal levert dit een voordeel op van 2,63 miljoen euro in 2012.

Bestuursdienst**Afwikkeling reserve EGG/ GKB (nadeel 878 duizend euro)**

Bij de begroting 2011 hebben we de reserves 'afkoopsom EGG' en 'risico GKB' tegen het licht gehouden en hebben we geconcludeerd dat deze reserves een positief saldo hadden en konden worden opgeheven. De incidentele vrijval van het positieve saldo hebben we ingezet bij de begroting 2011. De incidentele inzet draaien we terug in 2012.

Aan de reserve werd jaarlijks een bedrag onttrokken ter compensatie van het vervallen van de bijdrage van het Gemeentelijk Energiebedrijf aan de exploitatie van de gemeente. In de gemeentelijke begroting zat ook een jaarlijkse toevoeging aan de reserve. De onttrekking uit de reserve en de storting vanuit de exploitatie laten we tegen elkaar wegvallen. Dit levert een jaarlijks nadeel op van 15 duizend euro vanaf 2013.

Enexis (nadeel 50 duizend euro)

De Essent-middelen worden aangewend voor het regio-specifieke pakket zuiderzeelijn (RSP) en het raamwerk regionaal. Bij het opstellen van de begroting 2010 werd duidelijk dat de directe verkoopopbrengst van onze Essent aandelen circa 10 miljoen euro lager zou uitpakken dan eerder verwacht, omdat het onderdeel EPZ (kerncentrale Borsele) niet verkocht kon worden. Daarom is bij de begroting 2010 besloten de jaarlijkse rente- en dividendinkomsten die betrekking hebben op Essent, Essent Milieu, Enexis en EPZ die nog niet zijn opgenomen in het meerjarenbeeld, in te zetten voor de resterende dekking van het Raamwerk RegioRail. Op basis van de dividendinkomsten 2011 brengen we de jaarlijkse dividendinkomsten in de begroting in. Hierbij houden wij geen rekening met dividend EPZ/PBE omdat de intentie is om deze te verkopen. De geraamde inkomsten storten wij conform afspraken in de reserve RSP. Om deze reden hebben wij de dividenden structureel geraamd. Mochten de dividenden wegvallen of lager uitvallen dan wordt de storting in de reserve verlaagd, waardoor dit geen risico oplevert.

De rente op de lening aan Enexis is tot en met 2012 ingezet in het meerjarenbeeld. In 2012 is de rente 50 duizend euro lager (950 duizend euro) dan in 2011. Vanaf 2013 wordt deze rente ook gestort in de reserve RSP.

Er wordt geen rente op de escrowregeling (reserveringen voor garanties) uitgekeerd. Mocht dit in de toekomst wel plaatsvinden, dan wordt dit ook gestort in de reserve RSP. De eerste helft van de escrowregeling is in 2011 uitgekeerd. Deze uitkering bedroeg 4,25 miljoen euro. In 2015 wordt de tweede helft van de escrowregeling uitgekeerd. Deze uitkering bedraagt minimaal 0 en maximaal 4,75 miljoen euro.

Jaarlijkse Essent-inkomsten	2011	2012	2013	2014	2015
Rente lening	993	949	818	757	575
Rente escrow	0	pm	pm	pm	pm
Dividend Enexis	690	690	690	690	690
Dividend Essent Milieu / Attero	89	89	89	89	89
Dividend EPZ/PBE	178	pm	pm	pm	pm
Totaal rente en dividend	1.950	1.728	1.597	1.536	1.354

Correctie verwerking bezuinigingsmaatregel pakket 2007-2010 (nadeel 1 miljoen euro)

Bij de meerjarenbegroting 2008-2011 is de invulling van de bezuinigingsmaatregel 'verlagen budget incidenteel beleid' uit het bezuinigingspakket 2007-2010 niet correct verwerkt in de meerjarenbegroting. Dit wordt in voorliggend meerjarenbeeld gecorrigeerd en levert een structureel nadeel op van 1 miljoen euro.

Concern

Areaaluitbreiding (totaal nadeel 599 duizend euro)

Jaarlijks wordt rekening gehouden met areaaluitbreiding voor sport, welzijnsvoorzieningen, recreatiegebieden, scholen en brandweer (in totaal 599 duizend euro in 2012).

Ad 4. Uitkeringen gemeentefonds

Uitkeringen Gemeentefonds	2012	2013	2014	2015
Totaal uitkeringen Gemeentefonds	1.733	2.800	5.266	6.000

We hebben een doorrekening gemaakt van de uitkering vanuit het gemeentefonds op basis van informatie vanuit het rijk over de ontwikkeling van de accressen, vanuit het concept bestuursakkoord en op basis van groeicijfers van de maatstaven waarop de uitkering uit het gemeentefonds is gebaseerd. Dat levert voor 2012 het volgende beeld op:

Accres	2.000
Vervallen opgenomen korting	4.000
Behoedzaamheidsreserve	1.350
Hogere uitkeringsbasis	1.500
Totaal	8.850

Voor meer informatie over de opgenomen ontwikkelingen in het gemeentefonds wordt verwezen naar het onderdeel 'Algemene uitkering' in hoofdstuk 2 'Uitgangspunten in het meerjarenbeeld' (blz 5).

Ad 5. Dekking BTW-compensatiefonds (BCF)

Dekking BCF/Schone lei	2012	2013	2014	2015
Dekking BCF	-400	-400	-400	-400
Totaal dekking BCF/schone lei	-400	-400	-400	-400

In 2003 is de wet op het BTW compensatiefonds (BCF) in werking getreden. Bij dit fonds kunnen gemeenten BTW declareren die ze hebben betaald bij het uitbesteden van werk. Bij inwerkingtreding van het BCF is ook een bestemmingsreserve BCF ingesteld. Deze reserve is ter afdekking van risico's en nadelen die samenhangen met de invoering van het BCF. De reserve wordt structureel gevoed met 400 duizend euro die hiertoe in het Meerjarenbeeld is opgenomen.

De belastingdienst heeft in 2008 een controle ingesteld over de jaren 2003 tot en met 2007. Wij hebben voor 6,4 miljoen euro (incl. heffingsrente) aan naheffingsaanslagen ontvangen over 2003 en 2004. Het betreft hier zowel compensabele (4,8 miljoen euro) als ondernemers BTW (1,6 miljoen euro). Wij hebben bezwaar ingediend en uitstel van betaling gevraagd. In de achterliggende periode hebben we gesprekken gevoerd met de belastingdienst over de uitgevoerde controle en de bevindingen van de belastingdienst. Op korte termijn denken we met de belastingdienst tot overeenstemming te komen. Daarmee hebben we duidelijkheid over de naheffing over de jaren 2003 t/m 2007 en het effect voor de periode tot 2008 t/m 2010. De bevindingen uit het onderzoek van de belastingdienst worden vertaald in werkinstructies en procedures. Dit moet toekomstige risico's minimaliseren.

Naar verwachting wordt medio dit jaar een vaststellingsovereenkomst met de belastingdienst gesloten over de jaren 2003 t/m 2010. Bij uitwerking van deze overeenkomst zullen wij de noodzakelijke hoogte en de structurele toevoeging van de bestemmingsreserve BCF betrekken. Hierop komen wij bij de gemeentebegroting 2012 terug.

Ad. 6 Bezuinigingen

Bezuinigingen	2012	2013	2014	2015
Bezuinigingen 2011-2014	10.320	10.185	5.510	-3.000
Aanvullende bezuinigingen	3.000	3.000	4.000	0
Realisatie bezuinigingen	-250	-250	-250	-250
Totale (terugraming) incidentele dekking	13.070	12.935	9.260	-3.250

In het voorjaar 2010 was al duidelijk dat we voor een forse bezuinigingsopdracht staan. We hebben hierom een bezuinigingspakket samengesteld ter hoogte van 42,5 miljoen euro dat we bij de voorbereiding van de begroting 2011 aan u hebben voorgelegd. Dit pakket is in het financieel meerjarenbeeld verwerkt.

Voor meer gedetailleerde informatie over dit pakket wordt verwezen naar het voorstel over dit bezuinigingspakket dat gelijktijdig met de begroting 2011 aan u is voorgelegd. Een drietal onderdelen heeft de raad afgewezen; kosteloze huwelijken (50 duizend euro in 2011), verhogen begrafenisrechten (115 duizend euro in 2011) en de bezuiniging op de ombudsman (200 duizend euro in 2014). Voor deze onderdelen moeten alternatieven worden aangedragen. In voorliggend meerjarenbeeld gaan we er vanuit dat deze bezuinigingstaakstellingen worden gerealiseerd.

Tevens gaan we er in voorliggend meerjarenbeeld nog vanuit dat een aanvullende bezuinigingsopdracht van 3 miljoen euro in 2012, 6 miljoen euro in 2013 en structureel 10 miljoen euro vanaf 2014 wordt gerealiseerd. Hierop lopen we wel een risico doordat we nog bezig zijn met het uitwerken van een concreet plan hoe we deze bezuinigingstaakstelling gaan invullen.

De bezuinigingsmaatregel 'verlaging factor incidenteel' hebben we opgelost via het meerjarenbeeld. We hebben de inschatting van de kosten die we kwijt zijn aan nominale kosten structureel verlaagd met 250 duizend euro. De taakstelling die we hiervoor opgenomen hebben in het meerjarenbeeld kan dus ook verlaagd worden met jaarlijks 250 duizend euro.

In 2015 is een nadeel opgenomen van 3 miljoen euro. Dit nadeel ontstaat doordat een deel van de maatregelen opgenomen in het bezuinigingspakket een incidenteel karakter heeft. Dit betreft de besparingen die worden gerealiseerd op de ISV budgetten die we ontvangen vanuit het Rijk. De ISV budgetten zijn toegekend tot en met 2014. De hoogte van deze budgetten (en daarmee de mogelijk te realiseren besparing) vanaf 2015 is onbekend.

Ad. 7 Terugramen incidentele dekking

Incidentele dekking	2012	2013	2014	2015
Inzet rekeningsresultaat 2010	-12.500			
Inzet vrijval incidentele middelen	-2.087			-267
Totale (terugraming) incidentele dekking	-14.587	0	0	-267

Inzet rekeningresultaat 2010 (nadeel 12,5 miljoen euro)

Bij de begroting 2011 is incidenteel 12,5 miljoen euro ingezet vanuit het verwachte rekeningsresultaat 2010. Deze incidentele inzet wordt in 2012 teruggedraaid.

Inzet vrijval incidentele middelen (nadeel 2,1 miljoen euro)

Bij de begroting 2011 hebben we een incidentele vrijval van 2 miljoen euro op ISV middelen ingezet, een incidentele vrijval op NLA-AWBZ middelen voor de periode 2011-2014 en een incidentele vrijval op 'Watergang'. Deze incidentele inzet draaien we terug in 2012.

Ad 8. Nieuw beleid

In het meerjarenbeeld zijn steeds de mutaties ten opzichte van het vorige meerjarenbeeld verwerkt. Dit leidt tot onderstaand overzicht:

Budgetten nieuw beleid	2012	2013	2014	2015
Verdeling nieuw beleid 2008-2011 / 2009-2012 s	-2.600	-300	-300	-300
Verdeling nieuw beleid 2011-2014 i	7.059	1.010	887	9.365
Verdeling nieuw beleid 2011-2014 s			-2.500	
Totaal Budgetten nieuw beleid	4.459	710	-1.913	9.065

Verdeling nieuw beleid 2008-2011 / 2009-2012 s (nadeel 2,6 miljoen euro)

Dit betreft continuering van beleid uit voorgaande jaren. Bij de vaststelling van de begroting 2008 en 2009 zijn voor 2012 middelen beschikbaar gesteld voor Regiorail (300 duizend euro) en voor de nieuwbouw voor Sozawe (2,3 miljoen euro). De reeks voor Regiorail loopt tot en met 2015.

Verdeling nieuw beleid 2011-2014 i (voordeel 7,1 miljoen euro)

Bij de begroting 2011 is in 2011 een bedrag van 18,321 miljoen euro ingezet aan incidentele aanvullende beleidsmiddelen. In 2012 wordt een bedrag van 11,262 aan incidentele beleidsmiddelen ingezet. Dit betekent een verlaging van 7,059 miljoen euro ten opzichte van 2011.

Verdeling nieuw beleid 2011-2014 s (nadeel 2,5 miljoen euro)

Dit betreft continuering van beleid uit voorgaande jaren. Bij de begroting 2011 is besloten dat vanaf 2014 een structureel bedrag van 2,5 miljoen euro wordt gereserveerd voor het opbouwen van een risicobuffer.

Bestuursdienst

BIJLAGE

Afdeling Strategie en Ontwikkeling
Onderwerp Stadsmonitor 2011 en L&V Monitor 2010

Bezoekadres
Waagstraat 1

Postadres
Postbus 20001
9700 PB Groningen

E-mailadres
leon.boer@groningen.nl

Website
www.groningen.nl

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

GRIFFIE	
reg.nr.	GR11.2633121
ingek.	27 MEI 2011
class.	-20751
te beh. door:	GR
kopie gez. aan:	

Telefoon (050) 367 76 65 Bijlage(n) 2

Ons kenmerk BD 11.2625570

Datum **27 MEI 2011** Uw brief van

Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij bieden wij u de Stadsmonitor 2011 en de Monitor Leefbaarheid en Veiligheid 2010 (kortweg L&V monitor) aan.

Opzet

De Stadsmonitor geven wij jaarlijks uit en geeft de belangrijkste trends en ontwikkelingen weer over de Stad Groningen. Dit bestrijkt een groot deel van de beleidsterreinen van de Gemeente Groningen. De L&V monitor gaat in op de leefbaarheid en veiligheid en gaat specifiek in op de beleving van de Stadgers. Eind vorig jaar zijn daarvoor 6442 Stadgers uitvoerig bevraagd. Alleen al vanwege de omvang van de enquête wordt de L&V monitor tweejaarlijks uitgebracht.

Omdat wij al sinds mid jaren negentig zowel de Stadmonitor als een L&V monitor hebben kunnen we ook langjarige ontwikkelingen in de Stad in beeld brengen. Wij gaan op beide monitoren afzonderlijk in.

L&V monitor

De L&V monitor geeft zowel algemene, grofmazige conclusies over de leefbaarheid en veiligheid van de gehele Stad als een aantal specifieke resultaten op wijk- en buurniveau. We gaan daar in hoofdlijnen verder op in.

Leefbaarheid: gematigd positieve ontwikkeling

Bij de leefbaarheid zien we door de jaren heen een toename in de tevredenheid over 'schoon en heel'. Er worden minder vernielingen waargenomen. Dit zijn overigens ook zaken die in de beoordeling door de Stadgers zwaar wegen. Redelijk stabiel is de beoordeling van de sociale leefomgeving, de speelvoorzieningen en het winkelbestand.

Veiligheid: aanzienlijke verbeteringen

Bij de veiligheid zijn, zeker over de wat langere termijn gerekend, de ontwikkelingen het grootst. We zien vrijwel over de gehele linie een vooruitgang: drugsoverlast, inbraken, autodelicten en jongerenoverlast zijn allemaal verminderd. In 1996 voelde 33% van de geënquêteerden zich wel eens onveilig; in 2010 is dit percentage bijna gehalveerd (19%). De afname van inbraken (14% naar 7%), drugsoverlast (van 14% naar 7%) en jongerenoverlast (van 16% naar 9%) hebben daartoe waarschijnlijk sterk bijgedragen. Zaken als geluidsoverlast en overlast van omwonenden, fietsendiefstal en mishandeling zijn stabiel gebleven.

Kortom: we zien dat in de leefbaarheid en veiligheid van de Stad in de lift heeft gezeten.

Wijken: optimisme in wijkvernieuwingsgebieden

Wanneer we naar de situatie binnen de Stad kijken dan zijn er vanzelfsprekend verschillen tussen de wijken en buurten. Het gebied ten Zuiden van de binnenstad wordt grotendeels als veiliger en leefbaarder ervaren dan wijken aan de noordkant van de stad.

Maar daar treden wel verschuivingen in op: inwoners van de Tuinwijk (65%), Lewenborg-zuid (59%), Corpus den Hoorn (52%), Kostverloren (52%), Paddepoel-zuid (48%), Bloemenbuurt (47%) en De Hoogte (43%) vinden dat hun wijk er in de afgelopen 2 jaren op vooruit is gegaan. Voor de Stad als totaal bedraagt dit percentage 27%.

Wanneer we naar optimisme over de toekomst kijken dan valt op dat de inwoners van de Tuinwijk (67%), Lewenborg (50%), Bloemenbuurt (55%), maar ook van de Korrewegwijk/De Hoogte (48%) en de hele Oosterparkwijk (51%) denken dat hun wijk er in de toekomst op vooruit zal gaan. Stedelijk ligt dit percentage op 34%. Er lijkt een samenhang te bestaan tussen (recente) wijkvernieuwing en een positief oordeel over de toekomst van de eigen wijk/buurt.

Zorgelijk is de positie van Selwerd. De Selwerder is duidelijk minder tevreden over de algehele leefbaarheid en veiligheid. Dit in combinatie met een negatief oordeel over de recente ontwikkelingen en de toekomst van de wijk. Dit geldt ook voor Paddepoel-noord. Maar de inschatting is dat dit mede wordt veroorzaakt door de ontwikkeling die Paddepoel-zuid heeft doorgemaakt. Hierdoor krijgt menigeen het idee dat er in het noordelijke gedeelte sprake is van stilstand c.q. achteruitgang.

Stadsmonitor: opvallendste zaken

Voor de Stadsmonitor, de jaarlijkse trendrapportage, noemen we in kort bestek de opvallendste ontwikkelingen op de hoofdpunten van het collegeprogramma.

Werken:

Op sociaaleconomisch terrein heeft de recessie nu z'n effect op Groningen heeft. De werkgelegenheid loopt terug, er bieden zich minder mensen op de arbeidsmarkt aan en het aantal bijstandsgerechtigden neemt met 7% toe. Er zit de klad in de uitgifte van bedrijventerreinen: er is in 2010 0,6 hectare uitgegeven. De recessie lijkt zelfs enig effect te hebben op het gebruik van de auto en de fiets: de verkeersintensiteit is voor beide afgenomen. Waar de crisis klaarblijkelijk geen effect op heeft is het aantal toeristen: het aantal overnachtingen stijgt fors met 18%. Lichtpuntjes in dit geheel zijn de dalende jeugd- en vooral allochtone werkloosheid. Wat waarschijnlijk mede een rol hierin speelt is dat het aandeel vroegtijdig schoolverlaters beneden de 2 % is beland. De afspraken over een vervolgtraject voor deze doelgroep zijn 88%. Deze aanpak voorkomt drop outs en jeugdwerkloosheid.

Wonen:

We zien dat de woningbouwproductie zich in 2010 heeft gehandhaafd: 1123 woningen zijn gereedgemeld; waarvan 316 huur en 807 koopwoningen. De afgelopen jaren zijn topjaren geweest in de productie van het aantal woningen. In de structuurvisie wonen is een bandbreedte afgesproken tussen 950 en 1350 woningen.

Voor de verduurzaaming van de sociale huurwoningen zijn 400 woningen gerenoveerd, 600 woningen in uitvoering en bijna 300 in voorbereiding. De doorstromingsnelheid is iets lager geworden. Mensen zijn, als gevolg van de economische recessie, voorzichtiger geworden. Schoon en heel', wordt onverminderd op een hoog niveau (tegen de 90%) gewaardeerd.

Leven:

De Stad groeit qua inwoners fors door tot boven de 190.000 inwoners, de aantrekkingskracht op studenten is een doorslaggevende factor. De ervaren sociale samenhang in de Stad is vrijwel constant gebleven.

Vooral in Beijum en Lewenborg wonen veel mensen die zich inzetten voor buurt activiteiten. Het aandeel mantelzorgers is het afgelopen jaar wat afgenomen, vooral onder vrouwen.

Op het punt van de gezondheid zien we een duidelijke afname van het gewicht. Er is sprake van een afname van alcoholgebruik in de leeftijd van 12-15 jaar, terwijl onder de 65 plussers het alcoholgebruik toeneemt. Het aantal rokers daalt over de gehele linie nog steeds (uitgezonderd de leeftijdsgroep van 16-18 jaar, daar stijgt percentage rokers iets).

Tenslotte gaan we in op de veiligheid. De woninginbraken zijn licht gestegen en lijken zich wat naar de 'randen van de Stad' te verplaatsen, het aantal mishandelingen is afgenomen. Op het gebied van veiligheid de beleving (L&V monitor gegevens) en de feitelijke aangiften (gegevens Stadsmonitor) behoorlijk gelijk op.

Voorjaarsbrief

In deze brief zijn we vooral ingegaan op de trends en ontwikkelingen in onze Stad. Over de afgelopen jaren is er op veel terreinen voortgang geboekt. De Stad staat er goed voor. De meest recente ontwikkelingen laten echter ook reden tot zorg zien. Als gevolg van de economische crisis loopt bijvoorbeeld de werkgelegenheid terug en het aantal bijstandsgerechtigden op. Een nadere koppeling van de trends en ontwikkelingen met het (voorgenomen) gemeentelijk beleid zal in de voorjaarsbrief worden gelegd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. J.P. (Peter) Rehwinkel

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

b.e.

l.s.